

PERSMAP

DE SCHADUW VAN BONIFATIUS

Release: 29-06-2010

Voor meer informatie:

Producer
Mels Kroon
melskroon@gmail.com
+31 6 38412102

Inhoudsopgave

- Synopsis & algemene informatie	pag. 2
- Motivatie regisseur	pag. 3
- Q&A met Jan Declair	pag. 4
- Q&A met Thijs Schreuder	pag. 5
- Karakterbeschrijvingen	pag. 7
- Het productieproces	pag. 8
- Beknopte uitleg	pag. 10
- Cast	pag. 11
- Crew	pag. 13
- Persfoto's	pag. 21
- Credits	pag. 22

SYNOPSIS

Het is het jaar 754. Het christendom waait als een storm door Europa. In Friesland bieden de laatste heidense stammen nog weerstand.

De jonge monnik Gregorius is verkozen om met bisschop Bonifatius een laatste poging te ondernemen de Friezen te bekeren. Samen reizen zij naar het hart van het Friese koninkrijk: de heilige Donar-eik.

Logline:

De jonge monnik Gregorius moet met zijn meester Bonifatius breken om zijn eigen weg te kunnen gaan.

Met: JAN DECLEIR
JEROEN GUNNING
JAN ARENDZ
PHILIPPINE CORPORAAL
MAREILLE LABOHM

Scenario: Olga Ponjee
Regie: Thijs Schreuder
Productie: Mels Kroon

Speelduur: 15 minuten

Genre: Historische Fantasy

Oorspronkelijke dialoog: Angelsaksisch, Oud-Fries, Latijn.

Kader: 1 : 2.35

Opnamemateriaal: RED

Afwerking: Quicktime ProRes 422HQ

Omroep: AVRO

Website: www.schaduwvanbonifatius.com

MOTIVATIE REGISSEUR

Geschiedschrijving van de oudheid berust op overleveringen die gaandeweg aangepast zijn door degene die de pen hanteerde en zijn interpretatie gaf. 'De Schaduw van Bonifatius' is onze eigen kijk op een gebeurtenis uit de Nederlandse geschiedenis: de moord op Bonifatius.

Na de dood van Bonifatius in 754 werd hij als martelaar heilig verklaard en werden standbeelden voor hem opgetrokken. Zijn dood maakte hem onsterfelijk in de wereldgeschiedenis. Zoetsappige afbeeldingen van zijn heldendaden zijn op kerkwanden en in boeken terug te vinden.

Minder bekend is het verhaal van zijn vernietigende tocht door heidense dorpen in Friesland en Duitsland. Met een klein legertje trok hij door bekeerde gebieden en vernietigde niet-christelijke uitingen op zijn weg. Heilige bomen, heidense relikwieën en ongelovigen gingen in vlammen op.

Dit laatste gegeven is het uitgangspunt voor de film, want hoe vaak zien we niet dat de grondwaarden van het geloof overschaduwd worden door fanatisme en eigenbelang.

De realiteit die wij in *De Schaduw van Bonifatius* tonen is donker. Waar bij het betreden van het bos een magische schoonheid zichtbaar is in het laatste daglicht, werken we snel toe naar de intense donkerte van de nacht waar maanlicht slechts enkele accenten blootlegt. Het werk van de Italiaanse schilder Caravaggio is hierbij een grote inspiratiebron geweest, vooral de manier waarop hij in zijn diep zwarte schilderijen dramatische lichtaccenten aanbrengt en zo de blik van de kijker stuurt.

Caravaggio, Narcissus

Still uit de film: DeSchaduwvanBonifatius01.jpg

De emotionele ontwikkeling van de acteurs is telkens de basis geweest van waaruit de scènes werden opgebouwd. De film is letterlijk om de personages heen gecreëerd. Zoals Gregorius en Bonifatius omsloten worden door het donkere bos, zo brengt het geluid bij het publiek hetzelfde teweeg. De kijker moet in de film zitten en er niet enkel naar kijken. Als de Heilige Eik zijn zuchten slaakt, dan trilt de zaal mee.

In 'De Schaduw van Bonifatius' brengen we de kijker terug naar het jaar 754 en schotelen we hem een fantasievolle wereld voor die ver van de hedendaagse realiteit lijkt af te staan, maar vandaag de dag wellicht actueler is dan toen.

Thijs Schreuder

Q&A Jan Declair

1. In veel vertellingen vanuit de kerk wordt Bonifatius afgeschilderd als een goedheiligman. 'De Schaduw van Bonifatius' schetst een duisterder beeld. Hoe was het voor u om in de huid te kruipen van Nederlands' bekendste heilige?

Goedheiligmannen in dienst van een of andere kerk of staat zijn altijd te wantrouwen. Tegelijk zijn ze zeer interessant, zoals de duivel dat ook is.

2. Een groot deel van de film is voor greenscreen opgenomen, zodat de omgeving in de nabewerking gemaakt kon worden. Hoe was het om tegenspel te krijgen van een greenscreen?

Spelen is spelen, of het nu voor een greenscreen is, op de tram, in het theater of waar dan ook.

Q&A Thijs Schreuder

1 Hoe ben je bij dit project betrokken geraakt?

Toen ik de eerste versie van het scenario onder ogen kreeg was ik meteen geraakt door de niet alledaagse wereld waarin het zich afspeelt. Van jongs af aan vind ik het heerlijk om weg te dromen bij vertellingen die zich afspelen in een andere tijd en waar een hele eigen realiteit wordt neergezet. In films als *Braveheart*, *Big Fish* en *Willow* weten de makers op een prachtige manier het publiek mee te trekken in een filmische betovering.

Met de *Schaduw van Bonifatius* wilde ik ook op zoek gaan naar zo'n eigen realiteit.

2 Hoe kwam Jan Declair bij het project?

Vanaf het prille begin van *De Schaduw van Bonifatius* heb ik veel vertrouwen in het project gehad. Dit vertrouwen kreeg ik terug van cast en crew. Ik had al lopen dagdromen over Jan Declair als Bonifatius, omdat hij in mijn ogen de grootste acteur is van de Benelux en de rol op zijn lijf geschreven is. Maar ik had een grote bescheidenheid een man van dat formaat te vragen.

Harm van der Sanden van Kemna Casting was degene die ons de zekerheid gaf om het wel te doen, hij stond achter het scenario en zei: "Ik zou zelfs Jan Declair voor deze rol durven vragen". En zo zaten we enkele weken later in een bruine stationsrestaurant in Antwerpen tegenover de geïnteresseerde en gedroomde Bonifatius. Na een kort en bondig gesprek, vertrok ik samen met de producent met een voldaan gevoel. We dachten allebei: "Volgens mij gaat hij het doen."

De klap was des te groter toen we twee dagen later, op een vrijdag, van zijn management te horen kregen dat Declair vanwege verplichtingen voor de nieuwe theatertour van 'Onder het Melkwoud' moest afzien van de rol. Het management was duidelijk: "Als Jan een keuze maakt is dat definitief en dan komt hij daar niet meer op terug, zijn agenda laat het echt niet toe".

Het weekend dat volgde was een van de weinige momenten in het maakproces dat ik voor een moment het vertrouwen in het project verloor. Het hele weekend heb ik haastig gezocht naar een andere Bonifatius, maar niets voelde goed. Op maandagochtend belde de producent. Hij zei vol trots: "Jan heeft er het weekend niet goed van kunnen slapen, hij gaat het toch doen". En zo begon de samenwerking met Jan Declair...

3 Hoe was het om met Jan Declair te werken?

Spannend. Wat een professionaliteit. Geen gezeik maar werken, dat vond ik een erg prettige ontdekking. Vaak heerst er een soort mentaliteit, zeker bij eindexamenproducties, dat het allemaal maar gezellig moet zijn op een set. Ik geloof daar niet zo in. Het mag best gezellig zijn, maar dat is een bijkomstigheid. Je moet te allen tijde kritisch kunnen blijven op elkaar. Jan had een soort scherpte om zich heen hangen, die aanstekelijk werkte voor de hele crew. Ik herinner mij nog goed dat de eerste keer dat hij op de set kwam, hij omringd werd door de vrouwen van make-up, kleding en props. Allemaal probeerden ze nog de laatste verbeteringen toe te passen. Pas toen de camera ging lopen stoven ze uit zijn buurt.

4 De film werkt veel met greenscreen en is grotendeels in een studio opgenomen. De wereld waarin de acteurs spelen werd pas achteraf in de computer gemaakt? Was deze werkwijze een belemmering voor de acteurs?

Ik denk het niet. Tijdens de repetities zei Jan: "Als je wilt dat ik in de scène een kop koffie drink, dan moet er een mok zijn, ik ga niet net doen alsof". Samen met de production designer, Joery Verweij, hebben we vanaf het eerste moment de beslissing genomen dat alles waar de acteurs interactie mee hebben op de studioset aanwezig moet zijn. Niet alleen voorwerpen, maar ook de eerste laag bomen en de grond in het bos zelf. Met de film wilde we een hele eigen fantasievolle wereld neerzetten en in het spel van de acteurs op zoek gaan naar een realisme dat erbij past. Om dit te bereiken moesten ze wel een goed beeld hebben van de omgeving waar ze in geplaatst zouden worden. Tijdens de repetities hebben we hier veel aandacht aan besteed en constant met Jeroen Gunning en Jan Declair gezocht om hun plaats in deze wereld en de ontwikkeling van hun karakters te verfijnen.

5 Gezien de aftiteling, die een vijfde deel van de film in beslag neemt, hebben veel mensen aan de 15 minuten durende film meegewerkt. Paste dit project met zo'n omvang wel binnen de academie?

Eigenlijk niet, maar ook weer wel. Al in een vroeg stadium wisten we dat we ons op gevaarlijk terrein begaven. Het was een buitensporig ambitieus plan, bijna niet haalbaar. Deze druk zat er vanaf het begin op. Maar in plaats van dat het de crew demotiveerde is het een stimulans geweest om ongekend hard te werken gedurende 10 maanden. Gezien de nieuwe werkwijze was de film een experiment en vind ik het bij uitstek geschikt om binnen een academie uit te proberen. De Filmacademie stond in het begin afwijzend tegenover het project, omdat het andere films in de weg zat. Het maakproces van onze film liep over het hele jaar terwijl het normaliter ongeveer vier maanden bestrijkt. Het kostte tijd om hen te overtuigen van onze werkwijze. De nieuwe directeur Sytze van der Laan heeft daar ook een belangrijke rol in gespeeld. Hij zag de potentie van de nieuwe werkwijze en heeft de film omarmd. Maar de argwaan vanuit de academie is altijd gebleven, zeker omdat er tot een week voor de oplevering niet door de film heen te kijken was. Tijdens onze laatste week voor de oplevering kregen we te horen dat docenten weddenschappen met elkaar hadden afgesloten over of het af zou komen of niet.

Karakterbeschrijvingen

Gregorius

Gregorius' doen en laten is gestoeld op het overdragen van naastenliefde voor alle levende wezens en een overgave aan zijn God. Het is zijn eerste reis naar Friesland en hij staat open voor de schoonheid van deze andere cultuur. Zijn open blik en klein postuur staan in schril contrast tot zijn grote, oude meester. Gregorius heeft een sterk gevoel van rechtvaardigheid, maar hij voelt zich ondergeschikt aan zijn meester, voor wie hij veel waardering heeft.

Bonifatius

Bonifatius voelt door zijn hoge leeftijd bij zijn laatste reis een grote druk om de Friezen te bekeren. Al twee eerdere reizen faalden. Nu moet hij slagen, het is zijn laatste kans. Bonifatius is een statige oude man, die ondanks zijn leeftijd een imposante verschijning blijft. Hij is een geleerd en trots man, die het geloof in zijn missie als enige juiste waarheid beschouwt. De kracht die in hem huist is formidabel, maar als hij hem inzet voor zijn verwrongen bekeringsdrang ontketent hij een storm van vernietiging.

Het productieproces

De uitgebreide manier waarop het beeld en geluid van de film gemaakt zijn vereiste het gebruik van veel verschillende technieken. Hieronder vallen echte locaties, CGI (Computer Generated Images), miniatures, het gebruik van greenscreen en live-action opnames (met echte acteurs en sets). Om dit te kunnen combineren en in goede banen te leiden was er een omgekeerd proces nodig, waarin vrijwel alle creativiteit in de preproductie plaatshad. Zo konden we ver voor het draaien de meeste problemen tijdig opmerken en oplossen. Ook konden alle bedachte technieken getest worden. Het belangrijkste is dat de hele film van te voren opgebouwd werd, zodat het uiteindelijke draaien bijna alleen het verfilmen werd van wat al bedacht en gemaakt was.

(Voorbeelden van verschillende Friese totempalen)

We begonnen hiermee door vanuit het script een *storyboard* te maken. Dit is een reeks tekeningen die de eerste *découpage* verbeeldt. Deze beelden werden achter elkaar gezet en getimed om een *moving storyboard* te maken. Hierin bewegen elementen van de tekeningen. Geluid, muziek en dialoog werden toegevoegd om een basaal maar compleet beeld te krijgen van de film. Vanuit het moving storyboard werd in 3D de *animatic* gemaakt. Dit is een 3D-weergave van de sets, waarin computer-acteurs de *mise-en-scène* spelen. Er werd met digitale camera's

(Verschillende schetsen van vuurvliegjes)

gedécoupeerd, waaruit beelden kwamen die de editor monteerde. Geluid, muziek en dialoog werden eveneens in de animatic gebruikt, waardoor er een uitgebreid beeld ontstond van hoe de film eruit zou zien. Bovendien werden tijdens het monteren fouten in de vertelling opgemerkt, waardoor ze in een vroeg stadium kunnen worden aangepast of vervangen. Zo maakten we van te voren een inhoudelijk zo sterk mogelijke vertelling.

De *découpage* zorgde bovendien dat de afdeling vormgeving (Production Design en Visual Effects) geen overmatig werk verrichtte, maar gericht kon ontwerpen wat in beeld zou komen. De VFX vormgevers volgden de aanwijzingen van de production designer, die het uiterlijk bepaalde. De VFX afdeling leverde foto's, ontwerpen, schetsen en style frames (schilderijen die het ideaalbeeld van een scène verbeelden) aan, waarna de production designer ze beoordeelde en vervolgens of toepaste in zijn eigen werk, of verder liet ontwikkelen.

De afdeling Research & Development onderzocht al in een vroeg stadium hoe het verhaal gerealiseerd kon worden. Met veel testen ontdekten zij wat wel en niet werkte, waardoor heel duidelijk werd wat de beste manier was om de film te

construeren. Een voorbeeld: het bleek al snel dat het maken van grote locaties als het Friese dorp in de studio niet mogelijk zou zijn. Ook in 3D zou dit teveel tijd kosten. Het idee ontstond om met miniatures te gaan werken, een techniek die weer andere consequenties met zich meebracht. Tijdens de test zijn we erachter gekomen hoe we miniatures het beste konden gebruiken, waardoor ze nu een essentieel en creatief versterkend onderdeel van de film vormen.

Door de sterke inhoudelijk rol van geluid was ook die afdeling al vanaf het begin betrokken bij de film.

Door vanaf nul het geluid te moeten creëren ontstond veel ruimte voor creativiteit. Het daadwerkelijk maken van geluid, dat vervolgens in de animatic gebruikt werd, bewerkstelligde een sterkere montage. Bovendien gaf het gelegenheid tot een heldere discussie met de geluidsman, die praktische feedback kreeg. Een heldere

(Een van de miniatures voor het Friese bos)

samenwerking met muziek zorgde eveneens voor een sterke balans tussen de twee partijen. Meerdere versies van de muziek werden in de montage getest, waardoor ook de muziek steeds beter werd. Met het uitkristalliseren van de dialoog tussen geluid en muziek werd de film naar een hoger niveau getild.

Tijdens het draaien was het zaak zo strak mogelijk de vooraf bedachte shots te volgen. Waren we sterk afgeweken van het plan, dan waren we in de postproductie in grote problemen geraakt, omdat de voorbereiding dan niet aan zou sluiten bij het gedraaide beeldmateriaal. Ondanks een zware draaiplanning en enkele flinke tegenslagen kwam het gedraaide materiaal uiteindelijk 85% overeen met wat we

vanuit de animatic bedacht hadden. Dat was een zeer positief percentage om de postproductie mee in te gaan.

(Jan Declair op de set)

In de postproductie kwamen uiteindelijk alle elementen bijeen. Na de intensieve voorbereiding en de zware draaiperiode zou wat we van te voren bedacht hadden nu gerealiseerd worden. De montage moest zo snel mogelijk afgemaakt worden zodat de visual effects afdeling aan de slag zou kunnen met het opbouwen van achtergronden, het combineren van verschillende beeldlagen en het plaatsen van 3D-objecten. De hoeveelheid tijd tot de deadline was bijzonder krap voor de hoeveelheid werk, maar uiteindelijk is alles net op tijd afgekomen.

Beknopte uitleg

Aan de hand van één beeld uit de film leggen we bovenstaand proces in het kort uit.

1. Het beeld wordt in een storyboard geschetst.

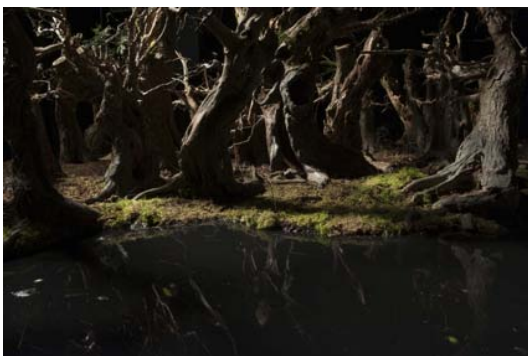
2. Het beeld krijgt in de animatic 3D vorm.

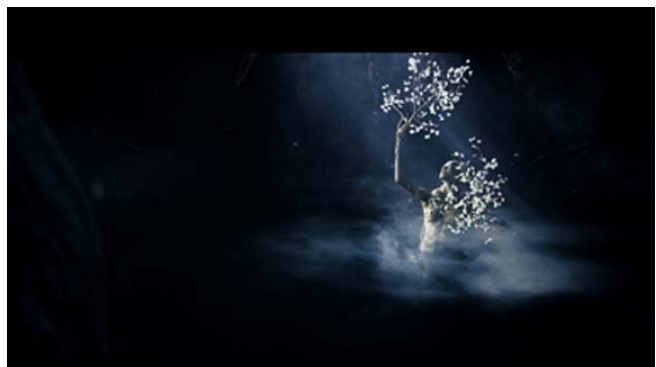
3. In een style frame wordt het ideale beeld geschilderd.

4. De opnames voor bluescreen (zelfde concept als greenscreen).

5. De miniatuur wordt gefotografeerd.

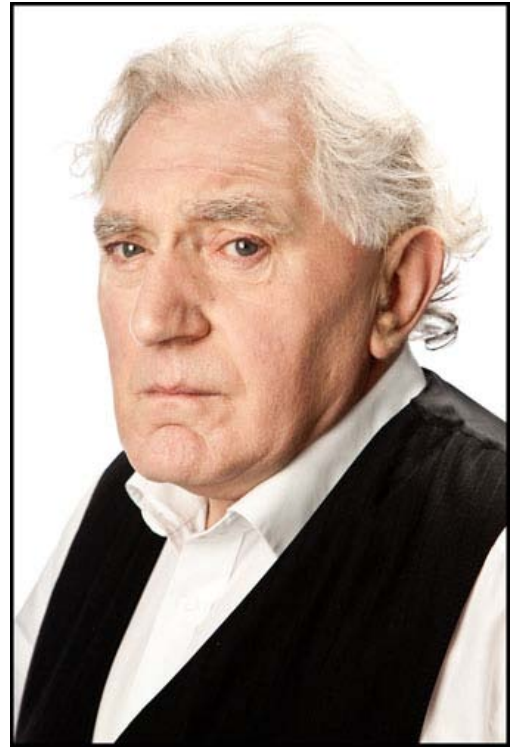

6. In de postproductie worden de beelden samengevoegd en bewerkt.

Cast

Jan Declair - Bonifatius

Jan Declair (1946) heeft voor het toneel gewerkt, maar bereikte een miljoenenpubliek met zijn optredens in speelfilms. Hij debuteerde als filmacteur in 1971 in de productie 'Mira' van Fons Rademakers. Andere opmerkelijke rollen speelde Jan Declair onder meer in de voor een Oscar genomineerde film 'Daens', 'Camping Cosmos' en 'Karakter'. Jan Declair kreeg verschillende keren een onderscheiding voor zijn acteerwerk. Zo kreeg de film 'Antonia' waarin hij meespeelde een Oscar, evenals 'Karakter'. Voor 'De Schaduw van Bonifatius' gaf hij gestalte aan Nederlands' bekendste heilige.

Jeroen Gunning - Gregorius

Jeroen Gunning studeerde in 2007 af als acteur aan de Toneelacademie Maastricht. Hij liep stage bij Toneelgroep de Appel en het Zuidelijk Toneel. Sinds zijn afstuderen is hij werkzaam als freelance acteur bij verschillende gezelschappen.

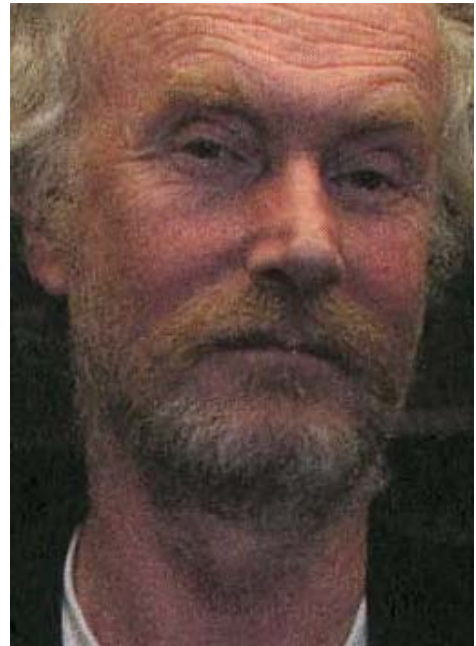
Een jaar na zijn afstuderen begon hij met een aantal collega's het theatergezelschap Circus Treurdier, waarmee hij meerdere keren per jaar voorstellingen maakt in Amsterdam.

'De Schaduw van Bonifatius' is zijn eerste samenwerking met studenten van de NFTA.

Jan Arendz – Stamhoofd

Jan is sinds 1975 verbonden aan het Friese Toneelgezelschap Tryater. Hij heeft meegespeeld in films als 'De Dream' en 'De Vuurtoren' van Pieter Verhoeff, 'De Hel van '63', 'De Fûke' en 'De Gouden Swipe' van Steven de Jong en 'De Sportman van de Eeuw' van Micha Alexander. Ook speelde hij in series zoals 'De Club', 'Russen' en 'Bitches'.

Zelf schreef en speelde hij in een stuk over schrijver/dichter Jan Arends. Daarnaast regisseerde hij meerdere malen bij Tryater. Nu staat hij op Oerol met 'Master en Margarita' (openingsvoorstelling 2010).

Philippine Corporaal – Bosmeisje

Philippine Corporaal (1999) is sinds haar achtste bezig met acteren, maar ook met dansen en zingen. Pp musicalles werd ze voor een rolletje in de musical 'Aladdin' van Fanwork geselecteerd. Philippine was één van de vijf kinderen en mocht de première spelen. Na deze leuke musical ervaring gaf Philippine zich op bij castingbureau Elske's Kast. Ze werd gevraagd of ze auditie wilde doen voor 'De Schaduw van Bonifatius', wat ze met succes deed.

Philippine hoopt dat ze als actrice nog veel meer leuke ervaringen met films en musicals kan gaan opdoen.

Crew

Olga Ponjee - Scenario

Tel: +31 6 43052996

@: olgaponjee@gmail.com

Site: olgaponjee.nl

Na het behalen van haar gymnasiumdiploma studeerde Olga psychologie en filosofie aan de Universiteit van Utrecht om in 2005 over te stappen naar de Nederlandse Film en Televisie Academie, richting scenario. Ze studeerde af met 'Het mysterie van de volle maan', een pilot voor een fantasievolle jeugdserie, en werkt sindsdien als freelance scenarioschrijver, copywriter en scriptconsultant. Naast haar liefde voor film en proza schrijft en regisseert Olga sinds 1998 voor amateurtoneel en vervult sinds 2005 een bestuursfunctie in een Nederlandse stichting voor experimenteel improvisatietheater.

Thijs Schreuder - Regie

Tel: +31 6 28079496

@: mjschreuder@hotmail.com

Thijs (1983) studeerde in 2009 af als documentaireregisseur aan de Filmacademie. Met zijn eindexamenfilm 'Brul van de Leeuw' won hij de documentaire Wildcard van het Filmfonds (een bedrag van 40.000 euro voor een nieuwe film). Op uitnodiging van de Nederlandse Film en Televisie Academie heeft Schreuder 'De Schaduw van Bonifatius' geregisseerd. Daarnaast ontwikkelt hij een nieuw documentaireplan over westerse gelukzoekers in oorlogsgebieden. Schreuder wil in zijn werk het publiek een spiegel voor houden die uitnodigt tot zelfreflectie.

Oscar Verpoort - Camera

Tel: +31 6 43024245

@: info@oscarverpoort.nl

Site: www.oscarverpoort.nl

Na het behalen van zijn VWO-diploma aan het Haags Montessori Lyceum in 2006 werd Oscar (Den Haag, 1986) aangenomen op de Filmacademie voor de richting Camera. Daar specialiseerde hij zich tot cameraman voor zowel fictiefilms als documentaires. Naast zijn studie aan de Filmacademie begon Oscar in 2007 met het regisseren van videoclipps voor diverse Nederlandse bands en artiesten, waaronder de succesvolle clip 'Johnny' van DI-RECT. In 2010 studeert Oscar af als cameraman aan de Filmacademie met drie eindexamenfilms: 'Rumah Tua', 'Winterslaap in Lukomir' en 'De Schaduw van Bonifatius'.

Tirtsa Heuwerkemeijer - Geluid Supervisor

Tel: +31 6 18490155

@: tirtsa@pepmuziek.nl

Na het behalen van haar diploma 'Audio Engineering' aan de School for Audio Engineering wilde Tirtsa Heuwerkemeijer graag haar kennis en kunde uitbreiden door het geluidsvak breder te trekken dan muziek alleen. De keuze voor de studie Sound Design aan de Filmacademie was dan ook snel gemaakt. Haar stage liep ze bij Antoin Cox op de set van 'De Gelukkige Huisvrouw'. In haar eindexamenjaar werkte ze met veel plezier mee aan de producties 'Met de Dag', 'Dicht bij mij vandaan', 'Afrika' en 'De Schaduw van Bonifatius', zowel op de set als in de geluidsnabewerking.

Dennis Kersten - Sound Design

Tel: +31 6 23170939

@: dennis.kersten@gmail.com

Op jonge leeftijd ontdekt Dennis (1982) de cassetterecorder, de microfoon en de platenspeler. Met deze drie voorwerpen werd het experiment in geluid geboren. Zijn pubertijd bracht hij gitaarspelend, opnemend en optredend door totdat hij in aanraking kwam met sound design voor film. Na drie jaar sound design in Hilversum (HKU) te hebben gestudeerd, besloot hij over te stappen naar sound design op de Filmacademie om zich te specialiseren in geluid bij beeld. Dennis liep stage bij Peter Flamman en Frank van der Weij en werkte aan diverse binnen- en buitenschoolse producties mee, zowel op de set als in de postproductie.

Enrique Mendoza Mejia - Componist

Tel: +31 6 41243203

@: kikemen18@yahoo.com.mx

Enrique (1978, Mexico City) volgt het Composition for Film Master's Programme aan het Conservatorium van Amsterdam. Zijn muziek is in Latijns Amerika en Europa opgevoerd en uitgezonden, waarmee hij nationale en internationale prijzen wist te veroveren. Hij heeft prijswinnende muziek geschreven voor zowel fictie, documentaires en animatiefilms als drie toneelstukken. In zijn partituren combineert hij graag westerse en niet-westerse compositietechnieken en instrumenten. Tijdens zijn laatste jaar componeerde hij de muziek voor 'De Schaduw van Bonifatius', waarvoor hij alleen een viola da gamba en een vrouwelijke stem gebruikte. Hij werd bijgestaan door medecomponist Daan Temmink.

Joery Verweij - Production Design & Miniaturen

Tel: +31 6 43261241

@: joery.verweij@gmail.com

Joery Verweij was van jongs af aan al creatief bezig met tekenen, schilderen en modellen maken. Zijn liefde voor film en zijn interesse in het proces van film maken hebben hem naar de Nederlandse Film en Televisie Academie geleid, waar hij afstudeert in de vakrichting Production Design. Joery heeft als grafisch ontwerper meegewerkt aan de film 'Tirza' van Regisseur Rudolf van den Berg. Zijn meest recente project is de eindexamenproductie 'De Schaduw van Bonifatius', een project in samenwerking met visual effects. Naast production design is hij erg geïnteresseerd in architectuur.

Xander Bruins - Editor

Tel: +31 6 24856305

@: xander@rednax.eu

Site: rednax.eu/REDNAX/REDNAX.html

Na het behalen van de propedeuse Interactieve Media in Amsterdam is Xander (1984) zich gaan concentreren op fotografie. Omdat zijn fascinatie voor verhalen vertellen verder ging dan één stilstaand beeld, is hij verder gegaan in de audiovisuele richting en al snel was zijn passie voor montage geboren. Na een opleiding aan het SAE Institute werd hij aangenomen op de Filmacademie. In het vierde jaar heeft hij gewerkt aan de documentaire serie 'Wereldkampioen van Afrika' (mei-juni 2010 NPS). Xander hoopt in de toekomst mee te kunnen werken aan films die mensen raken. Dit kunnen zowel fictiefilms als documentaires zijn.

Jeffrey DeVore - Regieassistent, Editor & Postproductie Begeleider

Tel: +31 6 12401285

@: jeff.devore84@gmail.com

Jeffrey (1984) studeerde in 2009 af aan de NFTA in de richting Regie Fictie. Vanwege zijn interesse in digitale filmische technieken als nieuwe middelen voor het vertellen van filmverhalen werd hij gevraagd door regisseur Thijs Schreuder om mee te helpen aan het groots opgezette 'De Schaduw van Bonifatius'. Samen met Xander Bruins verzorgde hij de montage en ondersteunde hij het project tijdens het ingewikkelde postproductie proces.

Bas Moonen - VFX Post-production Supervisor, Research and Development, Compositing & Titels

Tel: +31 6 12498452

@: bas@bmoonen.nl

Site: www.bmoonen.nl

Bas Moonen (1983) tekende als kind al heel veel. Op het Sint Lucas te Boxtel heeft Bas een opleiding tot grafisch vormgever gevolgd en maakte hij voor het eerst kennis met 3D. Vanaf dit moment werd VFX voor film maken zijn nieuwe droom. Bas' ambitie is tijdens de Filmacademie alleen maar gegroeid en hij heeft zich nu toegespitst op compositing. Bas heeft stage gelopen bij HecticElectric waar hij aan meerdere films meewerkte zoals 'De Storm' van Ben Sombogaart en 'Foeksia de Miniheks' van Johan Nijenhuis. Wat de toekomst hem zal brengen is nog onduidelijk, het belangrijkste voor hem is om altijd nieuwe dingen te blijven leren.

Bio Bram Vleugel - VFX Shoot Supervisor, Research and Development & Compositing

Tel: +31 6 28324576

@: bram.vleugel@gmail.com

Al van jongs af aan was Bram Vleugel (1985) bezig met ontwerpen. Het begon met tekenen en schilderen wat doorgroeide naar ontwerpen op de computer.

Na zijn vooropleiding op het Grafisch Lyceum te Utrecht is hij aan de Nederlandse Film en Televisie Academie Visual Effects gaan studeren. In zijn derde studiejaar heeft hij twee stages gelopen, een periode bij Filmmore gewerkt aan de producties 'Zwart Water' en 'Gangsterboys' en meegewerkt aan de korte animatiefilm 'Pivot'.

Ruud Kouwenberg - VFX Storyline & Previz Supervisor & Compositing

Tel: +31 6 47771760

@: aj.kouwenberg@gmail.com

Site: www.rupix.nl

Ruud Kouwenberg (1986) volgde de opleiding Multimedia Vormgeven op het Grafisch Lyceum te Eindhoven. In deze vier jaar is hij stagiair geweest bij APS Advertising en bij de media afdeling van PSV Eindhoven. Hierna is hij begonnen met de opleiding Visual Effects op de Filmacademie, waar hij zijn kennis van het filmvak kon uitbreiden en zich kon verdiepen in visual effects. Voor meer praktijkervaring heeft hij in 2008 zijn eenmanszaak Rupix opgezet. Bij stagebedrijf Condor heeft hij zich nog verder verdiept in 3D en compositing, waarmee hij goed voorbereid aan de eindexamenfilm 'De Schaduw van Bonifatius' kon beginnen.

Bas van Bergen - Concept Art, 3D & Compositing

Tel: +31 6 30568937

@: basvanbergen@gmail.com

Bas van Bergen (1985) kwam na een opleiding 'Multimedia Vormgeven' terecht bij de Nederlandse Film en Televisie Academie waar hij 'Interactieve Media en Visual Effects' studeerde. In het derde jaar heeft hij aan de visual effects voor de film 'Werelden' gewerkt. Na een stage bij Hectic Electric is hij aan zijn afstudeerfilm 'De Schaduw van Bonifatius' begonnen. In de toekomst wil hij zich nog verder ontwikkelen op het vlak van visual effects.

Stef Holtz - Concept Art, 3D, Compositing & Titels

Tel: +31 6 45292620

@: steffen_51@hotmail.com

Stef Holtz (1985) is na zijn afstuderen op het Grafisch Lyceum te Amsterdam, gepassioneerd begonnen aan de studie Visual Effects op de Filmacademie. In zijn derde studiejaar heeft hij voor modeontwerpster Ija Visser haar openingsfilm voor de 'Amsterdam Fashion Week 2009' gerealiseerd. Ook liep hij stage bij PostPanic, waar hij in een internationaal getalenteerd team terecht kwam en aan geweldige producties heeft mogen meewerken, voor onder andere Nike, Asics en Coca Cola. In zijn examenjaar heeft hij aan 'De Schaduw van Bonifatius' gewerkt, waar hij de vormgeving, 3D animatie, compositing en titels voor de film heeft verzorgd.

Vincent van der Klaauw - Concept Art, 3D & Compositing

Tel: +31 6 21453610

@: v.vanderklaauw@gmail.com

Site: www.vincentvanderklaauw.com

Vincent van der Klaauw (1985, Den Haag) maakte de studie 'New Media' af in Rotterdam. In 2006 begon hij op de Filmacademie aan de opleiding Interactieve Media & Visual Effects. Tijdens zijn stage in het tweede jaar mocht hij mee werken aan de visuele effecten van 'De Storm' van Ben Sombogaart, 'Foeksia de Miniheks' van Johan Nijenhuis en 'The Origin of Creatures' van Floris Kaayk, die op dit moment met zijn film de Franse en Koreaanse animatiefestivals bestormt. Met de film 'De Schaduw van Bonifatius' studeert hij af. De toekomst laat hij nog even open. De uitdaging op een creatief vlak moet groot zijn.

Daniëlle Kempen - Compositing

Tel: +31 6 24389936

@: mail@d-effect.eu

Site: www.d-effect.nl

Daniëlles interesse in visual effects begon met Multimedia vormgeving in Utrecht. Tijdens de stageperiodes werd het duidelijk dat ze meer van het proces en de inhoud wilde weten, wat ze vervolgens op de Filmacademie ging leren. Na drie jaar visual effects trok 3D animatie erg haar aandacht. Tijdens de stageperiode in de zomer kreeg ze de kans om zich hierin verder te ontwikkelen. In oktober begon het Bonifatius-traject. Aangezien ze veel belang hecht aan het maken van en houden aan een planning coördineerde ze het pre-traject van de visual effects. Na deze bijzondere periode zal ze de goede samenwerking van dit team nooit meer vergeten.

Janneke Jacobs - Hoofd Make-up & Special Make-up

Tel: +31 6 45306113

@: allroundvormgever@gmail.com

Toen Janneke (Breda, 1986) 8 jaar was wilde ze niets liever dan toneelspelen. Tijdens haar studie op de MBO-Theaterschool kwam ze er achter dat ze meer geïnteresseerd was in de vormgeving van het theater dan in het spel. Ze werd aangenomen op de Filmacademie voor de vakrichting Production Design waar zij in 2010 afstudeert. Toen ze hoorde dat in haar eigen eindexamenjaar de periodefilm 'Bonifatius' gemaakt werd wilde ze hier graag aan meewerken aangezien de film veel special make-up en pruiken zou bevatten. Ondanks dat Janneke afstudeert in de richting Production Design blijft grime een grote hobby van haar.

Esmée Yong Hee Hollenberg - Kostuum Ontwerp

Tel: +31 6 41468278

@: esmee.hollenberg@gmail.com

Esmée is geboren in Seoul, Zuid-Korea en groeide op in Nederland. Voor de Filmacademie heeft ze op het ROC van Amsterdam haar MBO Mode diploma behaald. Tijdens de Filmacademie is haar liefde voor de kostuums ontstaan. Haar passie is om de personages tot leven te brengen door wat ze dragen. Zowel in 'Met de Dag' als in 'De Schaduw van Bonifatius' wist ze hier met succes invulling aan te geven.

Tobias Wilbrink - First Assistant Director

Tel: +31 6 41240432

@: tobias@nufilm.nl

Site: www.nufilm.nl

Tobias Wilbrink (1983, Haarlem) wilde leren een brug te slaan tussen kunst en commercie. In de studie Media & Entertainment Management vond hij echter geen creatieve uitdaging en hij meldde zich aan voor de richting productie aan de Filmacademie. Tijdens de Filmacademie heeft Tobias zich gespecialiseerd in het produceren van documentaires. Na zijn afstuderen in 2009 werd Tobias producent en creatief ondernemer bij nufilm, alwaar hij binnen een jaar zowel korte films produceerde als grote merken aan zich wist te binden als de marine, Top Notch en Tommy Hilfiger. Daarnaast is Tobias actief als first assistant director.

Max Maloney - Animatic D.O.P.

Tel: +31 6 44648378

@: max@maloney.nl

Site: www.maloney.nl

Max Maloney (1986, New York) heeft succesvol het Vossius Gymnasium in Amsterdam afgemaakt en is na twee jaar HKU begonnen met de specialisatie Camera aan de Filmacademie. Naast zijn eindexamendocumentaire "Boos" en fictiefilm "Met de Dag" liep hij stage bij "Komt een Vrouw bij de Dokter". Voor 'De Schaduw van Bonifatius' leverde hij het digitale camerawerk in de previsualisatie.

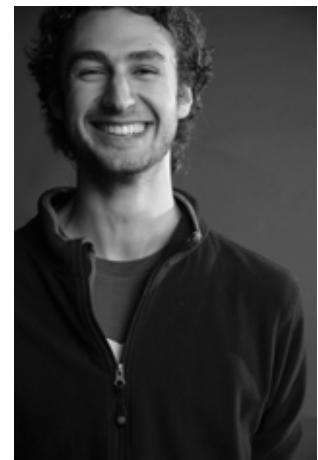

Tim Kerbosch - Gaffer & 2nd Camera Operator

Tel: +31 6 10206666

@: tim.kerbosch@student.ahk.nl

Tim Kerbosch, nu 22, werd geboren in Culemborg. Tijdens de middelbare school was hij al bezig met filmpjes, licht en geluid maken. Na de HAVO heeft hij Open Studio gedaan in Amsterdam. Daarna heeft hij een jaar bij de televisie gewerkt bij veel verschillende televisieprogramma's als operationeel assistent. Op zijn 17^e, 18^e en 19^e heeft hij aanmelding gedaan voor de NFTA, waar hij de 3^e keer werd aangenomen voor de richting Camera. In het 3^e jaar werkte hij mee als gaffer voor 'De Schaduw van Bonifatius' en verving hij de laatste twee dagen Oscar als cameraman.

Mels Kroon - Producer

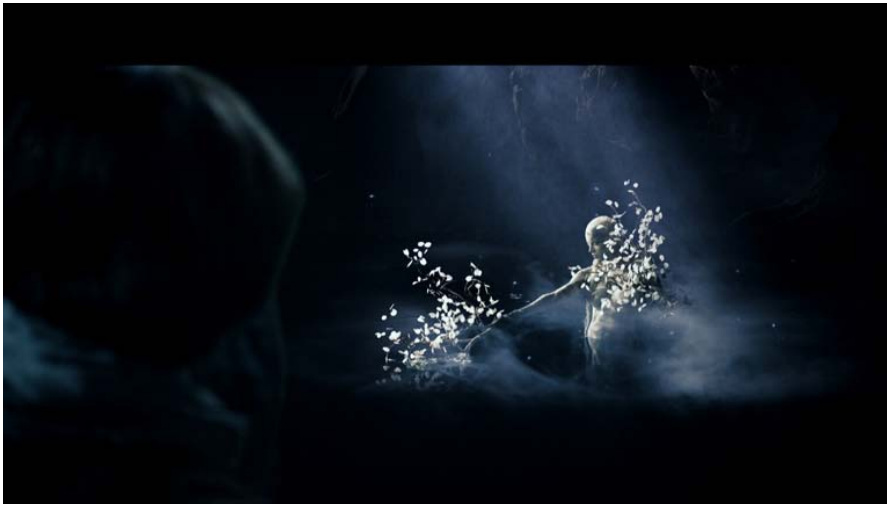
Tel: +31 6 38412102

@: melskroon@gmail.com

Mels (1986) had al vanaf jonge leeftijd een fascinatie voor het scheppen van eigen werelden. Met het maken van zijn eerste film op de middelbare school ontdekte hij zijn roeping. Na een vooropleiding aan Open Studio werd hij op de Filmacademie aangenomen voor de richting productie. In 2008 produceerde hij voor het CinemAsia Filmlab het korte martial arts drama 'Haari T vol. 3', waarmee hij zijn passie voor het maken van martial arts film verwezenlijkte. In het eindexamenjaar greep hij de kans aan om een volledig nieuw productieproces onder de knie te krijgen en toe te passen als producer van 'De Schaduw van Bonifatius'.

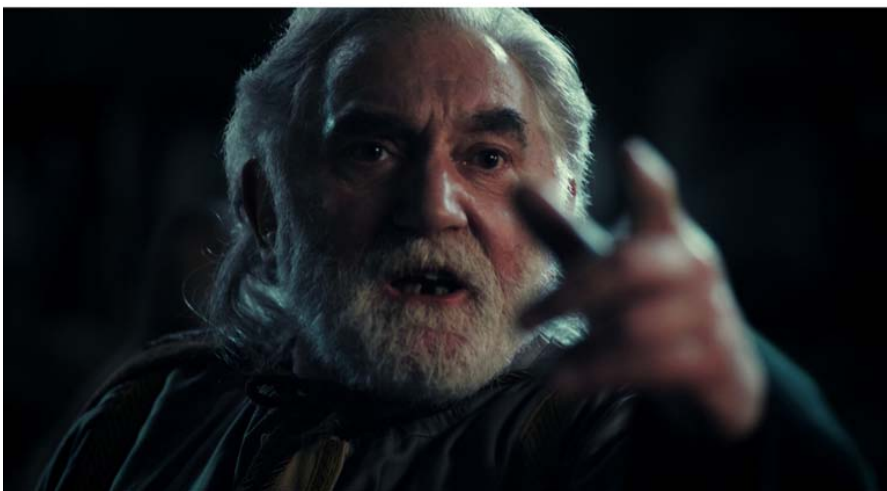
Persfoto's

DeSchaduwvanBonifatius01.jpg: (vlnr) Jeroen Gunning (Gregorius),
Mareille Labohm (Dryade).

DeSchaduwvanBonifatius02.jpg: (vlnr) Jan Declair (Bonifatius),
Jeroen Gunning (Gregorius).

DeSchaduwvanBonifatius03.jpg: Jan Declair (Bonifatius).

Credits

Bonifatius
Gregorius
Stamhoofd
Bosmeisje
Dryade

Scenario
Regie
Producer
Director of Photography
Production Design
Editors

Geluid Supervisor
Sound Design
Componist
Hoofd Constructie
Kostuum Ontwerp
Hoofd Make-up & Special Make-up
VFX Storyline & Previz Supervisor
VFX Shoot Supervisor
VFX Post-production Supervisor
Post-production Begeleider

Regieassistenten

First Assistant Director
Second Assistant Director
Third Assistant Director

Productieleider
Productieassistenten

Animatic D.O.P.
Camera-assistent
Gaffer & 2nd Camera Operator
Gaffer

Best Boy
Lichtassistenten

Grip

Jan Declair
Jeroen Gunning
Jan Arendz
Philippine Corporaal
Mareille Labohm

Olga Ponjee
Thijs Schreuder
Mels Kroon
Oscar Verpoort
Joery Verweij
Xander Bruins
Jeffrey DeVore
Tirtsa Heuweekemeijer
Dennis Kersten
Enrique Mendoza
Rik van Os
Esmée Yong Hee Hollenberg
Janneke Jacobs
Ruud Kouwenberg
Bram Vleugel
Bas Moonen
Jeffrey DeVore

Jeffrey DeVore
Floris Parlevliet
Tobias Wilbrink
Bart Le Belle
Richard Hollemans

Lucas Camps
Sebastiaan van Eis
Lola Bogaert
Myrthe van Eizenga
Rianne Poodt
Nienke Huitenga

Max Maloney
Alex Wuijts
Tim Kerbosch
Robbie van Brussel
Sara Vlamings
Reinout Bakker
Mathijs van der Kroft
Melea Bianchini
Tom Bakker
Rick Heijne
Job Meijer

Steadicam	Joris Geurts Fred Regoor Jair Mahazri Ben de Graaf
Rekwisiteur Miniaturen	Femke de Bruijn Joery Verweij Michael Amir
Setdresser Assistent Setdressers	Hanna van der Haar Simone van der Geld Marjolein Jongen Titus Nachbrenner
Decorbouwers	Eline Schippers, Chiara Titahena, Roos Mattaar, Anne Marie Meertens, Mickey Graafland, Nicole Kroes, Suzanne Magdelijns, Thessa Meijer, Lianda Bakker, Merel Visser, Amasja Koolen, Jordan Sterk, Kees Boevé, Leonie Kostman, Lila Traka, Linde Leijh, Veerle Koldijk, Doran Schmaal, Renske Schreuder, Renske van Enckevort, Evita van Eelen, Ronja van der Schalk, Laura van Huijn, Diego Liealing, Coby van der Pol, Erik van Heijningen, Sanne Houwing, Vanessa van Tiggelhoven, Daisy Hoogervorst
Kostuum Research Kostuumassistenten	Winne de Leeuw Ellis Biemans Luka van den Dungen Marloes van der Beek Jordan Sterk Lotte Laan
Make-up Assistenten	Loan de Ruiter Mandy van Lith Astrid Vreeken Eva Liem
Make-up Coach Haarwerk Dryade	Floris Schuller Joppe Wieringa
Casting	Kemna Casting - Harm van der Sanden Elske's Kast - Jennifer Schmidt Ferreira
Figuratiecasting	Dutch Casting Agency Anti-Models Starguide
Agent Jan Declair	Thassos - Ruth Bresseleers & Paul Schijvens
Concept Art & 3D	Bas van Bergen Stef Holtz
Research and Development	Vincent van der Klaauw Bas Moonen Bram Vleugel
Compositing	Bas van Bergen Stef Holtz Vincent van der Klaauw Ruud Kouwenberg

Colourist	Bas Moonen
Titels	Bram Vleugel
	Daniëlle Kempen
	Bart Barendregt
	Arno Beekman
	Fernando Rodrigues
	Stef Holtz
	Bas Moonen
Grading Coach	Wouter Suyderhoud
Animatic-assistent	Femke Vogels
Assistent Editor	Max Vonk
Setgeluid	Michiel de Boer
Assistent Setgeluid	Wilco van Blitterswijk
Geluidsmontage	Richard Wilder
	Dennis Kersten
	Michiel de Boer
	Wilco van Blitterswijk
ADR	Studio Helsinki - Tom Brillouet
	Dennis Kersten
	Robil Rahantoeknam
Foleyopname & Montage	Oliver Pattinama
	Tirtsa Heuwekemeijer
	Casper van Deuveren
	Daan Arens
Muziekmix & Additionele Muziek	Daan Temmink
Muzikanten	Zang – Helen Ostafew
	Viola da Gamba – Jiyun Kang
Catering	De KOOKZUSJES - Else Zwart & Fransje Gorter
	Marga Löwensteyn Catering
	Markus Warnars
	Myra Giesen
	Rianne Jansen
	Fiora Beuger
Poster Ontwerp	Shosho - Joost Hiensch & Susanne Keilhack
Website	Jos van Leeuwen
Making Of	Manuel Marini
Taalcoach	Rolf Bremmer
Kinderbegeleider	Jennifer Schmidt Ferreira
Setfotografie	Hajnalka Vajay
Handmodel	Pieter van den Berg
Stand In Jan Decleir	Michel de Graaf
Engelse vertaling	Martin Cleaver
Botenbouwer	Christ Versteeg

Deze film kwam tot stand in samenwerking met de AVRO

Deze film is mede mogelijk gemaakt door steun van:

VSBfonds
Provincie Friesland
Cam-a-lot
Atelier Sjoerd Didden
SingelFilm
Het Licht
Diks Autoverhuur
Team Facilities
Egripment Eindhoven
Focus
De Klerewijven
Brandweer Amsterdam, BOCAS
Brandweer Velsen Zuid
Sandton Hotel de Filosoof
Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied
Universiteit Leiden
RAI Parking
Borent

Met dank aan:

Boudewijn Rosenmuller, Mylene Verdurmen, AVRO, Diana Verwaijen, Mattie Greydanus, Philippe Vié, Nicole Schüngel, Esther Tweebeeke, Sjoerd Didden, Peter Snoek, David van der Lely, Harm Alken, Rolf Bremmer, Floris Schuller, Wouter Suyderhoud, Tom Brillouet, Matje Hummel, Handboekbindcentrum De Hummelhoeve, Floris Didden, Martin Kroon, Ray Jurkovich, Jacqueline van der Vijver, Kees van der Vijver, Tom Groenendijk, Familie Van Nieuwenhuizen, Marjolein Wildschut, Elske Falkena, Thomas van Es, Truus Verkaik, Martijn Nehmelman, Romke Faber, Seabert Dulling, Erik Hillebrink, Kuus Bomen, Wilma van der Leer, Erik de Kruij, Simon van der Heijden, John Houtveen, dhr. C. van Beusekom, Annemarie Ekhart, Jan van Doren, Philip Jansen, Ivo Wever, Alexander van Damme, Vincent Slock, Het Rozentheater, Bert Hummel, Steven van Hemmen, Jovar Aanhangwagens, Reclameland - Jeroen Dijk, De Klerewijven - Liesbeth en Caroline, Raphael Kourilsky, Thomas van Es.

Huug van Tienhoven, Ger van der Grijn, Wolf van Dijk, Tjal van den Berg, Angelique Rebel, Kim Sinke, Angelo Molhoek, Jeroen van Berkel, Raaf van Berkel, Sam van Berkel, Maxine Alizadeh, Peter op den Kelder, Joëlle Gans, Priscella Bolier, Anita Hilkmann, Armanda Govers, Hester Bangert, Bas van Bergen, Mark Lindenberg, Jesse Oudhof, Guido Broer, Jemima van der Tholen, Michiel de Boer, Chris Wenting, Roland van Mossel, Sarah de Weijer, Rob Buitink, Remko Kram, Chaja Koe, Timo Aaldriks.

Alle medewerkers van de NFTA

Lichting 2010 kwam mede tot stand met steun van:

AVP
Cam-a-lot
Camera Rentals
Cinemeta Digital
Cineco
CLF Amsterdam
Condor Post Production
Endemol Nederland
Filmmore
Fuji Professional Motion Picture Film
Het Licht
Het Raam
Kodak Nederland
Locatiegoed
Pathé
Postoffice
SingelFilm
TAPES Nederland
VCP

www.filmlab.avro.nl

www.schaduwvanbonifatius.com

© 2010 AHK/NFTA